

Megjelenik minden nap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Égész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsok mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOSZVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 50 hasábos garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. belyegdíj.

Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében, Pesten: Zeisler M. (királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 11. sz.) Oppel Alajos (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstrasse 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart. Nyitólíri cikkek: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők. Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

A Királyföldről.

ar. — Az erdélyi szász lapirodalom azon organumainál, melyek, szellemi termékeikből itélve — az ó-szászok szolgálatában állának, régóta di-váltá vált: gyanusítani mind azt, mi magyar részről kezdeményeztetik. Legelőbb az 1848-ki törvények képezték vádaskodásaik céltábláját; majd az 1867 óta alkotott törvényeket támadták meg; a Király-föld ide rendezése alkalmából pedig parlamentarizmusunk eljárása ellen szorított elfojtott szenvedélyük mérges nyilait; az erdélyi részek nem — ó-szász országos képviselőiről sem felejtkeztek meg ez idő alatt (kivételesen kiváló bámulatok tárgyát képezvén az ó-szász B. K. és R.) míg végre reá tértek a magyar journalistikára, s most ezt vetik nemzetközi nagy átok alá, csak a nagy Germania haragjával való fenyegetést feledvén el vádirataikból.

Legújabbban a brassói „Kron. Ztg.” szor a magyar journalistákra papírmennyköveket.

Valjon mit vétettek? Miért gyúlt fejükre az ó-szász harag rettentő viharja?

Mérsékletre nem egyszer mi is intők ó-szász politikai ellenfeleinket, s hogy annak nyomateköt adjunk, gyakran idéztünk „mementó”-kat a távol- és közelmúltból.

De hát mióta ingerli az egykori „okos” és „körültekintő” ösök utódait haragra a mérséklet szavának hallatása? Avagy e, polgári és politikai életben egyaránt nélkülözhetlen erénynek már csak fölemelése is felforrjalja verőket, olaj-csepp szenvedélyök tüzeire? Sajnos, hogy így van; s hogy nincs másként, tanúsítják az ó-szász organumok gyakori nyilatkozatai.

„Az ó-szászok ellenségeinek üzemle” — így szól a „Kron. Ztg.” — a magyar lapokban, tévutrat vezet a népet, s felizgatja a haza leghűbb és legjobb polgárai ellen. Brassó iskoláiban rég kötelező tantárggyá tétetett a magyar nyelv, mindenik brassói polgár ért magyarul, s ez a város soha sem zárta el magát kínai falal a magyarságtól; — „mindezen azonban nem jogosítja fel a fanatikusokat arra, hogy a magyar lapokban kimélet- és irgalom nélkül támadják meg mindazon férfiakat, kik az Erdélyben jogosult németiség védelmére kelnek.” „A magyar lapokban folytonosan agítálnak a szászok jogai ellen, s jogtalan uton-módon akarnak felettök uralkodni, a minek nem lehet más eredménye, minthogy a szászokat megedzik a küzdelemre, s visszahatást idéznek elő azon nyomás ellen, melyet rájuk akarnak gyakorolni.” Pedig, a „Kron. Ztg.” szerint, a „tordai eskü” (1542) „Kölcsönös igazságosságot és testvérieséget kíván és nem ellenségeskedést, milyent a magyar hírlapírók gyakorolnak.” A brassói lap tovább azt állítja, hogy törekvése: „a naponta szélesbülő szakadást betölteni, de egyzersmind határozottan szembeszállni azon működéssel, mely a szászok közt a németiségnek sirját akarja megásni.”

De nagyon téved a „Kron. Ztg.” ha ily tágerőmű vádaskodás által hiszi a testvéries közlekedés útját egyengetni. Miért nem jelöli meg a magyar lapirodalom azon íróit, kik a „szászok ellenségei” és „fanatikusok”? Miért nem mutat ujjal azokra, kik „a szászok jogai ellen” küzdenek? Kik a kölcsönös igazságosságot és testvérieséget megtagadják?

A ki nem, vagy rosszul különböztet, avagy épen a vádakat generalisálja — darázs-fészek-be nyúl.

E sorok írója is azok közé tartozott évek óta, kik a Bach-paszomántost le sem vetett, s már is a Schmerlingi dicsőségtől elkábult ó-szász notabilitásokat koronként figyelmeztette az 1437., 1438., 1459. és 1542. nemzeti unio szellemére, a „kölcsönös igazságosság és testvérieség” követelményeire, az egyenjogúság törvényeire, s így arra is, hogy a kiváltságok kora lejárt; hanem azért soha sem tartozott a szászok ellenségei: a fanatikusok közé.

A figyelmeztetések elhangzottak. Nagyon el voltak kaptva a Bach szárnyai alatt nagyra nőtt ó-szász capacitások, a „Gesamt-Oesterreich” és ennek teljes Reichsrathja olyannyira elbájolta volt őket, hogy nemcsak a „szász jogok”-kal, de Magyarország alkotmányával amugy futva szerettek volna a skotkapu előtti palotába behordozkodni; nemcsak a „Királyföld” területén akartak egymaguknak kizárólagos uralmat biztosítani, a „németiség” nevében, egyenjogu polgártársaik jogainak mellőzésevel, — hanem az „Erdélyben jogosult Deutschthum” uralmát a magyar megyék megcsónkítására is ki akarták terjesztetni: osztogatták az ország földét, s a haza törvényeit rontani, mindenféle skuptsinában készörömest vállalkoztak; s hogy mindebből semmi se lett ez — mint tudjuk — nem az ó-szász notabilitások érdeme, kik közül ma egy némelyik Bécsben pausál, s a másik ma-

gyar miniszteri bnreuban várja nagyobb felmagasztaltatását, s eközben izgat cibinparti pátriájában.

Lám, tisztos „Kron. Ztg.” ezek az urak a „szász jogok” ellenségei; mert minden jognak és jónak legfőbb ellensége a tuzás és szertelen követelés; ők pedig tuzók voltak a „Deutschthum” gyümölcseinek megbírálásában, megízeltetésében: tuzók ma is a magyar törvények kritizálásában, s legutóbbak a nemzeti külön sajátosságok megóvása czimén formált igények fejtegetésében. Vegye csak kezébe a „Sieb. D. Wbltt.” 7-ik számát s ebből megláthatja, hogyan igyekezik az ó-szász lapcollegája a testvéries közfogást előkészíteni.

A „Királyföld” végleges rendezése olyan „ne nyulj hozzám” az ó-szászok előtt, s mivel ezt ők maguk szeretnék elvégezni, természetesen saját izlésök szerint, — ha valaki máshol sürgeti vége a barátságának. Pedig hát a kik velünk együtt ezt cselekszik, ép a „kölcsönös igazságosság és testvérieség” érdekében teszik. Igaz ugyan, hogy az ó-szász „báránybőrösök” is azzal állanak elő, hogy a magyar közérdek valja kárát, ha nem az ó-informatióikra hallgat a parlament és kormány; ha mások nézetét többbe vennék „egyéni vélemény”-nél; hanem azért bár mennyit is emlegesse a „Sieb. d. Wbltt.” a burocratia „új species”-ét, a „modern nivellirozás”-t, a „homokra” építést, a minek egy harmadik örvend: — ép az „egyforma jog mindenkinek” elvéből kiindulva kutba esik óvása, melyet a „Sündenregister”-re hivatkozással zár be. Tehát mások bün-lajstomáról szólhatna? Valjon miért hallgat? Azért, nehogy szász atyáinkiai előszedjék azt, s átolvasván az 1850 és 1860—66 fejezeteket megpillantsák és megtanulják abból azt, hogy a szász natio közt csak akkor lesz „őszinte béke, melyet, tekintettel a mult-ra és jövőre egyaránt óhajt”, — ha ezek a tuzásokkal minden ügyet compromittáló eszes, de igen is sokoldalú urak tanácsát kellő értékére szállítják az irányadó körökben s azok szavának adnak több hitelt a kormányon úgy mint az országházában, kiknek jelszavuk volt és ez ma sem változott:

a „Királyföld”-ön is „több igazságot”, kevesebb kiváltságot.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Konstantinápoly. A „Phare du Bosphore” szerint a bolgárok Romával akarnak uniót, ha sérelmeik a legrövidebb idő alatt nem orvosoltatnak.

Berlin. A „Nordd. Allg. Ztg.” megczáfolja a hírt, mintha a császárné az udvari bálon párthiveket toborzott volna az iskolatörvény ellen szavazásra.

Zágráb. A „Narod” írja: Örülünk, hogy eljött az idő, midőn az elvi tusa véget ért s a Magyarországgal egy állammá egyesült Horvátországnak nemzeti, szellemi és anyagi fejlődése biztosított.

Legújabb táviratok.

Bécs, febr. 15. Bukarestből érkezett jelentések szerint a román kormány Amerika képviselője által felszólítottatott, hogy a zsidó cravalok bünrészeit állítsa rögtönül bíróság elébe. A fejedelem az Ismailban történt felett megbotránkozását fejezte ki, s három kerületben az ostromállapot kimondását helyezte kilátásba.

Róma, febr. 15. A spanyol király állását itt általánosan fenyegetettnek tartják.

Konstantinápoly. febr. 15. A román kormány ide intézett iratában hivatalosan megczáfolta az Ismailban történt kihágások terjedelmét. A nagy hatalmak consulkából álló bizottmány kinevezését sürgetik.

Skutari, febr. 14. A hadügyminister parancsából Mustapha pasa Durazóból és a partvidékre utazik, a part-erődítési munkálatok megsemmisítése végett.

New-York, febr. 14. Az angol-amerikai bizottmány mart, 20-ig elnapolá magát. Grant elnök tegnap másolatot küldött a senatusnak az Alabama-kérdésre vonatkozó amerikai emlékiratból.

A „New-York Herald” írja: Egy bruttó összeg felajánlása már késő lenne. Angolország jelenlegi állása tarthatatlan.

Páris, febr. 14. Chambord gróf Antwerpenbe érkezett, a hol mostanában tartózkodni fog. A nemzeti aláírás végett nancy-i bizottmányt kárhoztatta a radicalis lyoni bizottmányát, mivel ez utóbi az aláírás feltételül a nemzetgyűlés felosztatását tűzte ki. A brazilai császár és császárné Burgosba érkeztek.

Kolozsvár szabad királyi város közigazgatási szervező-rendszabályzata.

(Külön javallat. III. Rész.)

(Folytatás.)

VI. FEJEZET.

A tanács hatásköre.

44. §. A tanács, mint önkormányzati s közigazgatási állandó közeg, a törvény, bizottság vagy kormány által hozzá utasított tárgyakat, valamint a városnak mint erkölcsi testületnek, és minden magánosoknak a polgári életből felmerült, a közigazgatás körébe eső minden ügyeit folytonosan és megszakadás nélkül társas ülésekben, testületileg, szavazattöbbséggel határozza és intézi el; mindazáltal tagjai a mint saját hatáskörükben egyénilag végzett cselekvényeikért vagy mulasztásaikért egyénilag, úgy a testületileg végzettéért vagy mulasztot-takért egyetemlegesen is felelősek 73. 74. §§.

45. §. Oly ügyeket, melyek a bizottság hatásköré-hez tartoznak, a tanács kötelessége előadatokkal teljesen felszerelni, az illető szakosztályllyal közölni és megvitatni, s így véleményes jelentéssel a bizottság elé terjesztetni. Az ügy előadója a bizottság ülésében azon tanácsos, ki azt a tanács ülésében is előadta, és mint ilyen, az illető szakosztályban is elnök volt.

46. §. Azon ügyekben, melyeket az 1870. XLII. törvény, vagy ezen szervezési rendszabályzat a polgármester hatásköréhez tartozóknak megállít, jelesen a törvények és kormányrendeletek végrehajtása tárgyában, a tanács mint a polgármesterrel e tekintetben együttes felelősség alatt álló közeg, a polgármestert minden erejével támogatja és segíti, hogy az kötelességeiben gyorsan eljárhatson.

47. §. Az évi költségvetési irányzat tervét a tanács készíti el, s miután azt a maga ülésében megvitatta, megállította, közli az illető szakosztályllyal; a zár-számadást pedig a számadótól bevévén, közli a felülvizsgáló bizottsággal, s mindkettő véleményét megértve, jelentése kíséretében a közigyűlés előtt 15 nappal közszemlére kiteszi, egyszersmind pedig a bizottsági tagoknak megküldi; ha a költségvetésre vagy a zár-számadásra észrevételek adatnak be, azokat tárgyalja, s a föüggyel kapcsolatosan a bizottság elébe terjeszti.

48. §. Határozatilag utalványoz a házi pénztárra. Minden ilyen utalvány csak a megállapított költségvetés korlátain belül eső összegig terjedhet. Ha azonban a költségvetésben előre nem látott, halasztást nem szenvedhető, de 500 forint meg nem haladó oly kiadás szükségessége fordulna elő, melynek meg nem tétele közhát-rányt okozna, azt a tanács a bizottság utólagos jóváhagyása fenntartása mellett, a rendkívüli kiadásokra elő-irányzott alaphő utalványozhatja. Azonban a polgármester köteles a kiadást a legközelebbi bizottsági közgyű-ésnek helybenhagyás végett indokolva bejelenteni.

49. §. A polgármesternek a város közbizonyait feletti örkődés iránt ezen rendszabályzatban adott utasítás a tanács tagjait is együttes felelősséggel kötelezi. A tanácsnak nincs joga a városi építések, javítások és szolgálatok munkabérei kifizetését mindaddig ajánlatba hozni, míg a polgármester a bevégzett munkát a gazdasági számvevő osztályllyal, vagy a bizottság más tagjaival, eselleg pedig más szakértő polgárokkal meg nem vizsgál-tatta és az építés vagy tett szolgálat az előlegesen hely-benhagyott terv szerinti alkuszereződésnek megfelelőleg végzettnak nem nyilvánítottatott. Az utalványozásnak csak ekkor van helye.

50. §. A tanács, mint másodfoku hatóság, határo-z azon ügyekben, melyek a büntető lajstrom, vagy jeyzkönyvi tárgyalás alapján eljáró főkapitány és mezei rendőrség mint első fokulag határozó hatóság elől hozzá fellebeztettek.

51. §. A tanács határozatai ellen a sérelmet érző fél a belügyministeriumhoz folyamodhatik.

52. §. A tanácsosok az általuk elintézt vagy el-intéztelenül hagyott ügydarabokról kötelesek minden év végén kimutatást készíteni, s azt a következő év első ha-vában a polgármesternek beadni, hogy az felévi jelen-tésébe ennek tartalmát is belefoglalhassa.

VII. FEJEZET.

A szakosztályok.

53. §. A megalakult városi bizottság az 1870. XLII. t. cz. 12. 44. 64. §§-ai értelmében a közgyűlés hatáskörébe tartozó ügyeknek megvitatása és előkészítése végett három szakosztályra oszlik, s ezen szakosztályokat a polgármester elnöksége alatt megalakítja.

54. §. A szakosztályok csak véleményezési és in-dítványozási jogot gyakorolnak (44. §.); tagjai kötelesek annyiszor és akkor összegyűlni, a hányszor és a mikor a polgármester vagy helyettese meghívja.

55. §. A szakosztályok tagjai kötelesek a kapott felhívásra akadályoztatásuk esetében azonnal önigazoló jelentést tenni; a gyűlésből kétszer kimaradt tag neve a legközelebbi közgyűlésnek bejelentetik.

56. §. A szakosztályok kötelesek közgyűlési tár-gyalásra minősült s a bizottság, tanács, vagy polgármes-ter által eléjük juttatott minden ügyet tárgyalni, érde-mében halogatás nélkül indokolt véleményt adni.

57. §. A szakszerű munkafelosztás és gyorsabb ügyellátás tekintetéből az előbb említett három szakos-ztály ekként állítatik meg: a) magán és közjogi, szerve-zési, közigazgatási; — b) majorsági és közgazdasági; — c) pénzügyi. — A szakosztályokban az aljegyző, aka-dályoztatása esetében a segéd hivatali személyek közül a polgármester által kijelölt egyén szerkeszti a jegyző-könyvet. — Mindenik szakosztály üléséről jegyzőkönyvet visz, melyet az elnök, jegyző és egy szakosztályi tag ír alá.

58. §. A községi, szervezési és közigazgatási szak-osztály véleményadási jogkörébe tartoznak: a) a törvény-hatósági rendszabályzatok (Statutumok) alkotása vagy módosítása, 43. §. a.), — b) a választó-kerületek ala-kitása (43. §. b.), a több adófizetők névsora megállít-tása, a választók lajstroma megvizsgálása, — c) a köz-ponti kormányhoz, országgyűléshez intézendő feliratok szerkesztése, — d) új tisztviselői állomások rendszere-resítése, vagy régiéek megszüntetése 43. §. k.), — e) a városnak az 1870. XLII. t. cz. által megadott közjogi állását érintő ügyekben való véleményadás, — f) a köz-nevelés, oktatás és jótékony intézetek, melynek: a) dol-goztató-ház, szegények háza, szegény-ügy, temető, sé-tatár ügyeinek rendben tartása, czélszerű berendezése és felügyelete, rendeltetésüknek megfelelő kezelése; — g) rendőri és orvos-rendőri intézkedések; — h) a közigaz-gatási fegyverek élelmézése; — i) a köztörvényhato-ságok közigazgatási érdekű átiratainak megvizsgálása s ezekre adandó feleletek szerkesztése; — k) általában minden elébe utasított más közigazgatási kérdés.

59. §. A pénzügyi szakosztály véleményadási jog-körébe tartozik: a) a tanács által előirányzott költség-vetés és zárszámadások megvizsgálása; — b) egyes adózókna az előirányzatra vagy zárszámadásra beadott észrevételekre nézve adandó vélemény; — c) kölcsön-vétel, törzsvagyon szerzése vagy eladása; — d) tisztvi-selők, segéd- és kezelő hivatali személyzet, szolgák, szegődöttek rendszeresített fizetésének netalán szükségelt felemelése, új állomások rendszeresítése; — e) rovat; — f) hasznos pénzügyi miveletek és intézetek szerve-zése; — g) általában a város közbizonyai miként keze-lésének ellenőrzése, biztosítása és gyarapítása.

60. §. A közbizonyi szakosztály véleményadási jogkörébe tartozik: a) a törvényhatósági, közlekedés vonalok, közmunkák, építkezések feletti intézkedés; — b) a városi fő és tizedekbeli, valamint a határon levő uthálózatnak tervszerű fenntartása s kiépítése; — c) a város tulajdonát képező ingatlanok hasznosítása, a felső és alsó jöszágok rendezése, azokban az erdőknek hasz-nosítása, az urbéri szolgalmaktól kitisztázása iránti in-tézkedések; — d) a városi építézet, szépítési, utcavi-lágítási, járda és kövezet ügyét illető kérdések; — e) a költségelirányzat korlátai között vagy azon kívül tett építések, javítások, munkálatások megvizsgálására (Col-laudirung) kebelből kiküldött albizottság jelentése; — f) általában a közbizonyi fogalom alá tartozó városi közérdekeket biztosító és emelő intézkedések.

61. §. Oly ügyek, melyek körül több kérdés eso-portosul, mindig a főbb kérdésnek megfelelő szakosztály által tárgyalandók, vagy vegyes szakosztály hivandó egybe; ilyenkor elnök a polgármester.

62. §. A szakosztály indokolt véleményét a kisza-bott hatánapra elkészíti, s írásban az elnököl tanácsos által a polgármesternek beadja, a ki azt a bizottság elé-be juttatja.

63. §. A szakosztályokban a jelenlevő tagok ha-tároznak. (Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 17. 1872.

— A tronárökös állapota annyira javult, hogy már el is hagyhatja szobáját, A királyné pár nap mulva okvetlenül Pestre érkezik.

— A magyar államvasutak üzletének vezetésé-vel ez ideig megbízott igazgató Stenf Károly, ezen álló-másától a közlekedési minister által fölmentetett és a m. államvasutak üzletének vezetésével ideiglenesen Langer Károly oszt. tanácsos és a m. államvasutak igazgató-tanácsának alelnöke és Tolnay Lajos vasutépítészeti igaz-gató, ki egyuttal az igazgatótanács tagjává is kinevezle-tett, bizattak meg.

— Apesti sugárút-építő consortium gyorsan munkához lát. Mindenekelőtt több nagy téglagyár, fű-részgyár és mészégető megszerzését tűzte ki czélul s a szükséges szakfőriak kiszemelésével foglalkozik. Maga az építés a folyó évben aligha fog nagyobb mértékben megindulni, mert a házakban még laknak s a lakók három havi felmondás után kiköltöznek, a tömeges le-bontás sok időt vesz igénybe; ezalatt azonban elkészül-nek a tervek, felhalmozatnak az építő anyagok s egy-begyűjtetnek a munkások. A tényleges építést vezető hivatalnak a consortium kezdetben öt millió frtot becsát rendelkezésére.

— Folyó 1872-ik év febr. 19-én d. e. 10 óra-kor a gazdasági együletnek választmányi ülése lesz M. b. Huszár Sándor ur elnökleite alatt a titoknokai szálláson.

— A „Hilaria” dalegyet márt. 2-án zártkörű dal- és táncszertélyt rendez. Belépti jegy 1 frt, család jegy 3 frt. A műsorozat előmutatása mellett a jegyek márt. 1-én d. u. 3—6-ig egyetli pénztárnok Piger Józsefnél, — márt. 2-án d. u. 3—6-ig a redotte-teremben adnak ki. A tiszta jövedelem az egyet alapja javára fordítatik. A dalegyet programja: 1) „Népdal” Zimaytól; 2) „Der feine Wilhelm” v. Schäffer; 3) „Pusztai élet” Zimaytól; 4) „Donau Walzer” v. Strauss.

— Gyászhir. Kolozsvár képviselője, a nagyhirű és köztisztelt álló orvos dr. Szabó József Pesten febr. 16-án élni megszűnt. Elhunyt vesztés nemcsak családjára, de a tudományra is így a házára nézve is.

— A tanfelügyelőség egyik tisztelt tagja M. J. ur társaságában a felnőttek oktatását látogattuk meg. Dr. Salamon tanár ur tartott az egészségtanból érdekes előadást. Az emésztési szervetkről értekezését természetismei (alapos) reflexiókkal kísérte. Előzetes, könnyű előadása, melyen mindenütt átesillámlott az erős szakember a hallgatók figyelmét teljesen meghódította. A tanár ur „e saison bonczani előadásában” keresztülment a csonttan, izomrendszer és érzékszerveken, folyó előadásai tárgyát a „zsigeritan” képezi.

— A vallás- és közoktatási miniszter Tamási Béla és Müller Vilmos nagy-szebeni m. kir. törvényszéki ülnököket s dr. Farkas Lajos jogakadémiai h. jogtanárt a nagy-szebeni bírói államvizsgálati bizottság tagjaivá nevezte ki.

— A vallás- és közoktatási miniszter dr. Farkas Lajos helyettes tanárt a nagy-szebeni jogakadémiánál, ugyanazon jogakadémiához redkivüli tanárrá nevezte ki.

— Branyeska és Sibót vasuti távirdai állomás az első erdélyi vasutvonalon, magánsürgönyök felvételére is f. hó 15-től fogva felhatalmaztatott.

— A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság részéről Borodás Pál a csikgyimesi, Plekker Károly az uzvölgyi kir. vámhivatalhoz vámszedő és Szentkirályi Sándor a csikgyimesi m. kir. vámhivatalhoz ellenőre kinevezettek. Kolozsvárt, 1872. febr. hó 13-án.

— Egy kis statisztika. Ausztriának I. Miksa császár urakodása óta 182 csatája, 239 ütközete, 5118 többé kevésbé nevezetes fegyvertette és 1293 cselekvő avag szenvedőleges ostroma volt. A csaták közül megnyert 87-et, az ütközetekből 115-öt, a fegyvertettek közül sikerült neki 2250 és 648 ostrom üttöt ki kedvezően reá nézve, s így összesen 6839 esetből 3146-szor mosolygott reá a szerencse az 1594-ik esztendőől a mai napig lefolyt 278 év vagyis mintegy 100,451 nap alatt. Kerekszámban kifejezve tehát Ausztria 1600 óta 111 évet élt le békében 160-at háborúban. „Ellenőr.”

— A „magyar protest. egyh. és iskolai Figyelmező” III. évf. I. és II. füzetét veltük. Szerkesztette és kiadja Révész Imre, Debreczen, ép most jelent meg mintegy 5 ivre terjed s a város könyvnyomdájában lett csinosan kiállítva.

— A „Tisza” biztosító-társulat febr. 11-én tartá meg alakuló közgyűlést Debreczenben. Mintegy 200 részvényes volt jelen, kik 2000 részvényt képviseltek. Mint az előterjesztésekből kitünik a kibocsátott 274 aláírási ivből 83 került már vissza a melyen 4451 részvény iratott alá, e felett levélben bejelentett 550 részvény aláírás a mi tesz összesen 5001 részvényt. Az ily szilárd alapra állt biztosító-intézet működési körébe felvette a jelzálog, kölcsön és záloglevelekkel műveletet is, főleg azért, hogy a kisebb vtdéki földbirtokra is kölcsönöket adhasson. Egyelőre a részvények névértékének 10%-ja fizetettik be 20 frttal, azután október végeig

5—5% vagy is 10—10 frt fog befizettetni, november 15—30-ig pedig ismét 5% és 5 frt belyedij — a ki előre 50%-ot fizet le, 6%, elengedésben részesül. E biztosító-intézetet Szepessy Kálmán tervezte, buzgón támogató az id. választmány s annak elnöke Komlóssy Imre az alapszabályokat Simonffy Sámuel készítette. A közgyűlés kimondá a társulat megalakulását. Az alapszabályok felolvasattak s új id. választmány tagjai megválasztattak, s ennek a feladata: a fizetéseket elfogadni, helyiségről gondoskodni; az alakítási költségeket ez utalványozza, felveszi a szükséges segédszemélyzetet; elhelyezi a többi még alá nem irt 1000 részvényt, kamatoztatja a befolyó tőkét s az alapszabályokat megerősítés végett fölterjeszti a belügyvárságnak s annak leérkezéskor a közgyűlést összehívja. — Ez intézet bizonynyal nagy hatással lesz a magyar föld iparának, kereskedelmének és gazdaságának emelésére, ezért örömmel üdvözljük megalakulását.

KÜLFÖLDI HIREK.

A „Times” párisi levelezője 11-ről következő adatokat közöl: „A kormány némely igen érdekes értesüléseket kapott a megye-főnököktől az „Internationale” által most a vidéki kerületekben üzött propaganda iránt. Ama kerületekben osztályok alakítottak, levelezők jelöltetnek ki, s a besorozott tagok oly jegyeket kapnak, melyek képesekké teszik őket arra, hogy Franciaországban vagy külföldön utaztassanak, megnyerhessék az illető helyeken levő tagok oltalmát és segélyét. Nagyon valószínű, hogy rövid időn az európai hatalmak képviselői egyetértésre jutandnak aziránt, miként illető kormányainak hatályos általános rendszabályokat ajánlanak az „Internationale” ellen.”

Mint a „Times”-nak Kalkuttából 14-ről távirják, Cockburne admiral, az azon állomáson levő hajózási parancsnok, meghalt, s másnap katonai pompával temetettet el. Ő hátrahagyott, midőn admiral-hajója a „Glasgow,” az alkirályllyal Rengánba indult, némely ellenséges törzsek megfenyítése végett. Több főnök szinleg meghódolt, azonban később a katonaságra lövések történtek. Keges tábornok tüstént megtámadá s lerombolá Hider-Khail falut. Több más falvak megbüntettek. Az angolok vesztesége 6 sebesültből áll. Az ellenség 40 embert veszített. A katonaság visszatért, mintán ezen gyors roham által létesíté az expedíció célját.

A „New-Dork-Times” ezt mondja: „Az Egyesült-Államok népe egyetértéssel aziránt, hogy a diplomácia föltálla az egyedüli alapot, melyen a függő viszály valaha elintéztethetnek. Ha Anglia elveti e megoldást, ő rá s nem mi rák fog báruini a szégyen és a veszély.”

A „World” a nehézség legegyszerűbb megoldásul azt jelöli ki, hogy Anglia ösztönit ajánljon fel egy tete-mes összeget kártérítésül, s szüntesse meg a szerződésnek az Alabama-követelésekre vonatkozó részét. — Amerika ezt mellőssége a következetessége csorbitása nélkül elfogadhatná.

(—) Nemzeti színház. Pénteken febr. 16-án színtre került „Forestier Pál”. Elmondtuk már más alkalommal e jelentékeny színmű föléli véleményünket, mit ismételné fölöslegesnek tartjuk, s ezért csak is az előadásra szorítkozunk. — Mindenekelőtt Kovács Gyuláról szólunk, ki mint „Forestier Pál”, ma, tökéletesen kielégített. — E szerepben széles tere van egész erejét kitüntetni, mely előnyt Kovács Gyula nem is hagyott

fölhasználatlanul, s az érzelmek, és szenvedélyek minden váltakozó árnyalatát, úgy szavalat, mint arc és tagjáték által élethűen visszatükrözé. Különösen a harmadik felvonás végső nagy jelenetében tüntette ki magát, midőn Leával áll szemben, s megtudja hogy ez őt szereti (s csak atyja játszá ki) — s ekkor vakon ledönt maga előtt minden akadályt — apját, nejét odahagyja, s nem lát semmit e nön kívül. K. Jászai Mari assz. mai játékaiban az érzelmek kifejezését, igen szépen tüntet föl, így például: a fájdalmas kétségbeesést — midőn Forestier eltaszítja — épen úgy, mint a reményteljes örömet, midőn ettől hallja — hogy szeretik. — Eichner Anna vonzó és érdekes jelenség volt. A gyöngéd, szerető és szenvedő hölgyet, szépen sikerült visszatükröznie, — kivéve — hogy néhol halk beszéde nem fejezhetett ki annyit, mennyit a helyzet megkívánt volna, s hogy helyenként hidegen hagyott. — Mátrai, Beauburgból — finom és könnyed alakot csinált. Közönség közepes számmal.

Vasárnap, febr. 18-án „Párisi szegények”. Nagy francia dráma.

A közönség köréből.*

(Vége.)
Kolozsvár, febr. 8. 1872.

De nemcsak az erre vonatkozó számadás, sőt — összesített táblázat mellett — az intézetnek egész fenállása alattiak (22 évfolyambeli) a m. kormánynak még 1866-ban bemutatattak! A m. magy. kir. keresk. miniszterium 13569—1868 május 24. 1870. keletkezett leirata szerint: behatólag megvizsgáltattak és helyesen találtatattak, nyilványítottak; nemkülönben külföldi szak- s közgazdasági lapok által is, ezen intézetnek eljárásai folytán figyelemmel kísértetven, azok, akkori kortársaiával szemben — nem egyszer teljes méltánnyal, kiválóan lettek felelmitve!*)

Mi pedig a netaláni gondatlan, pazar gazdálkodási vádat illeti, arra csak annyit legyen mondva: miszerint, tekintve azt, hogy a cs. kir. kormány az 50-es évek elején, ez intézeti költségek fedezésére, évenkénti pénzálláshoz képest, a 30%-nál többet nem engedett felhasználni, mindemellett az igazgatóság — ilyen képen rendelkezhető mennyiségből — az intézetnek

*) Az e rovatban megjelenő közleményekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget, a szerkesztőség.

**) Lásd: dr. E. A. Masius, Leipzig, „Versicherungs-Zeitung” 1846—1848-ig; továbbá ugyan attól, „Rundschau der Versicherungen”, Leipzig 1850—1866-ig; mások között: Berlinből Timpe H., „Közgazdasági s közlekedési lapja” 1864 június 5-én, az „Erdélyi társulat”-nak azon évi mártius 15. tartott közgyűléséről a számadási tételek felelmitése után így ír: „Mindenek felett dicserünk kell, hogy az erdélyi (Kolozsvárt székelő) társulat, letét évről számadását a legnagyobb nyíltsággal bocsátotta közre, melyről némely osztrák társaság magának példát vehetne. De különösen kell azt, ez évkezdetén e társulat ellen keletkezett megtámadtatás tekintetéből is kiemelünk, miután egy oly társaság, melynek okai lehetnek — valamit eltagargatni, ily nyíltsággal arra felelni, képes nem lett volna. A kolozsvári (erdélyi) társulatnak nem megvetendő előnye van sok más kölcsönös társulatok fölött abban is, hogy letét osztályán kívül, mindkét szakmában külön tartálékokkal is bír. Ez oly előny, melyhez hasonlólt ritka intézet mutathat fel. Azért teljes nyugodtsággal nézhet elébe ezen társulat minden további esetleges megtámadtatásnak, vissza tekintvén eredményeire, minőket a lefolyt évben, még némely osztrák nagy társaságok sem képesek felmutatni.”

mindennemű költségei fedezésére 16—20%-nál többet nem fordítván, ez által is évenként — ha nem többet — de mindenesetre 10—14%-it, s együttvéve 150 ezeret túlhaladva — a káreseteknek fedezhetésére megtakarított. Ez pedig annál nagyobb takarékos eredmény — minden mellékes pénzbeli támogatás nélkül — fejlődött ki, úgy, hogy kezdetben az első rizma papír is hitelre vásároltatott; s mindemellett fenállása alatt nemcsak minden költségeit fedezte, sőt 5950 károsult tagot is teljesen kárpótolt, és e mellett az illető nemkárosult tagoknak is többször díjostalék gyanánt 20—64%-ig fizetett vissza, melyekre készpénzben 1.272,604 frt 63 krt forgatván meg!!

Arra nézve pedig, mi netalán gondatlan elővigyázatlanságot illethetné, ha tekintjük, hogy messzi — különböző országokra terjedő — ágazatukból*) álló pénzintézetek rendszeren a jövedékből évenkénti lehető vesztesékre 5% számítanak! és ha tekintjük, hogy az erdélyi (uttörő) társulat, fenállása alatt a társadalomnak — hányszor megváltoztatott politikai rendszerén hatolt keresztül! és végre, ha tekintjük, hogy mind e mellett, ezen — magán erején állott — társulat az egész 22 év alatt összesítve is, alig mutathat fel 2% (tehát általán véve: évenként még nemis 1/100) veszteséget! — akkor e körülmény is elegendő tanúságot szolgálhat arra: hogy a lehető legnagyobb gond és elővigyázat volt nemcsak bent — az igazgatóságnál, hanem kint — az intézet külszerveinél is alkalmazva, melyeknek ilyenek eljárásaik, bár hol s bár minő körülmények között is — mindenkor a legkiválóbb elismerésre érdemesek.

A tagok érdekét, mint egyesekeit, úgy összesítve mint társulatát — részrehajlatlanul képviselni és lehető megkárosítatlanság ellenvesztésektől — oltalmazni: volt hivatása a szabályok alapján — a társulati igazgatóságnak! Hogy e szabályok kerete — bár minő körülmények között is — az igazgatóság által szabad akaratból átletetett volna, aligha valaki megmutathatja! Ennélfogva bárki is, a ki képesnek érzi magát, bármió szabályellenes eljárást és ebből a társulatra háruló szándékos megkárosítást felmutatni, mi által az igazgatóságot, vagy is az igazgatót hibáztatni vagy vádolni lehetne — lépjek nyílt sakkal a nagy közönség elébe! miután csak ez van hivatva jelen ügyben, mint saját magában — itélni, s meggyőződése szerint elfordulni attól s büntetni azt, ki bizalomteljes megtiszteltetéssel — bár minő ürügy alatt is — az intézet vagy is annak összes tagjai rovására visszaélni merészt volna.

Kulisseky János.

*) 1865-ik évből érdekelt, s az „erdélyi társulat” tüzkarmentési osztályában tagok száma:	
Erdélyben	4937
Magyarországban	13329
Ausztria és Morvában	5246
Csehsországban	33
Galicziában	1116
összesen	24661 tag.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről.
Feb. 16-ról: 5% Metalliques 62.25. 5% Nemzeti kölcsön 71.05. 1860-diki államkölcsön 103.30. Bankrészvények 855. Hitelrészvények 348.75. London 113.60. Ezüst 112.—. Cs. kir. arany 5.43. Napoleondoi 9.03/100.
Földterhermentesítési kötvények: Magyar 80. — Temesi 77.75. Erdélyi 75.50. Horv.-Slavon 83.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

Hivatalos.
Sz. 426—1872.
Hirdemény.
Kolozsvár szab. kir. város közigazgatási tanácsa ezennel közönműre jutatta, hogy Hilberth Károly ur a m. városi helyi m. kir. tituló-táblától 7471—1871 sz. a nyert ügyvédi oklevélét bemutatván, az a folyó évi január hó 22-án tartott városi képviselők közgyűlésén szabályszerűleg kihirdetett.
Kolozsvár szab. kir. város közigazgatási tanácsától 1872. febr. 3-án.

Nem hivatalos.
3—3 (409)
Tisztelettel felkérem, mindazon t. öz. háztulajdonos és fekvőbirtokos urak, kiknek kiadó szállásuk vagy eladó fekvőseik vannak, ebbeli szándékukat alórti iródban megfűtő bé-jeleneni sziveskedjenek, a hol a t. öz. bérbevenni vagy vásárolni szándékozók szintén kellő felvilágosítást nyerhetnek.
A bejelentés és előjegyzés díj mentes.
Bartha Lajos, szab. ügynöki irodája febr. 2. sz.

A Gáman J. örökösök KÖNYV-NYOMDÁJA
(Kolozsvárt)
elvállal s gyorsan és a legutánjósabb árban elkészít mindennemű nyomtatványt a kir. törvénysek számára, eljén látva a szükséges mintázatokkal.
Ezen kívül mindenféle könyvnyomdai munkák pontos és gyors elkészítésére vállalkozik.
(346) 15—*
A nyomda a megfelelő számú gyors- és kézi sajtókkal van ellátva.

egy emeletes ház
(408)
A bel-szén- és rőzsa-utca szögletén levő 140-ik számú.
telkesítő, és ugyan a házingsárdi első kapu mellett levő a legnemesebb gyümölcsfákai ellátott kert örök áron eladó. Értekezhetni a háztulajdonossal.

ROBEY és TÁRSA (Limited)
Pest, üllői út 1. szám alatt,
ajánlják a közelgő idényre **szabadalmazott vaskeretű cséplőgépeiket és gőzmozdonyaikat, lőjárgányos cséplőgépeiket, vetőgépeiket, úgyszintén javított álló felnyomatu gőzgépek Fieldfele csövekkel.**
Újabb gépeink általánosan elismert munkaképességök felment bennünket minden feldicsérestől, mert a tények felelnek meg, és csak arra kérjük a t. gazdaközönséget, gőzcséplőkre szóló megrendeléseiket mihamarább kezünkhez juttatni, mert már is kivételesen sok ebbeli rendelmeny tételtt nálunk.
Robey and Company Limited, Pest, üllői út 1. sz.
(400) 4—24